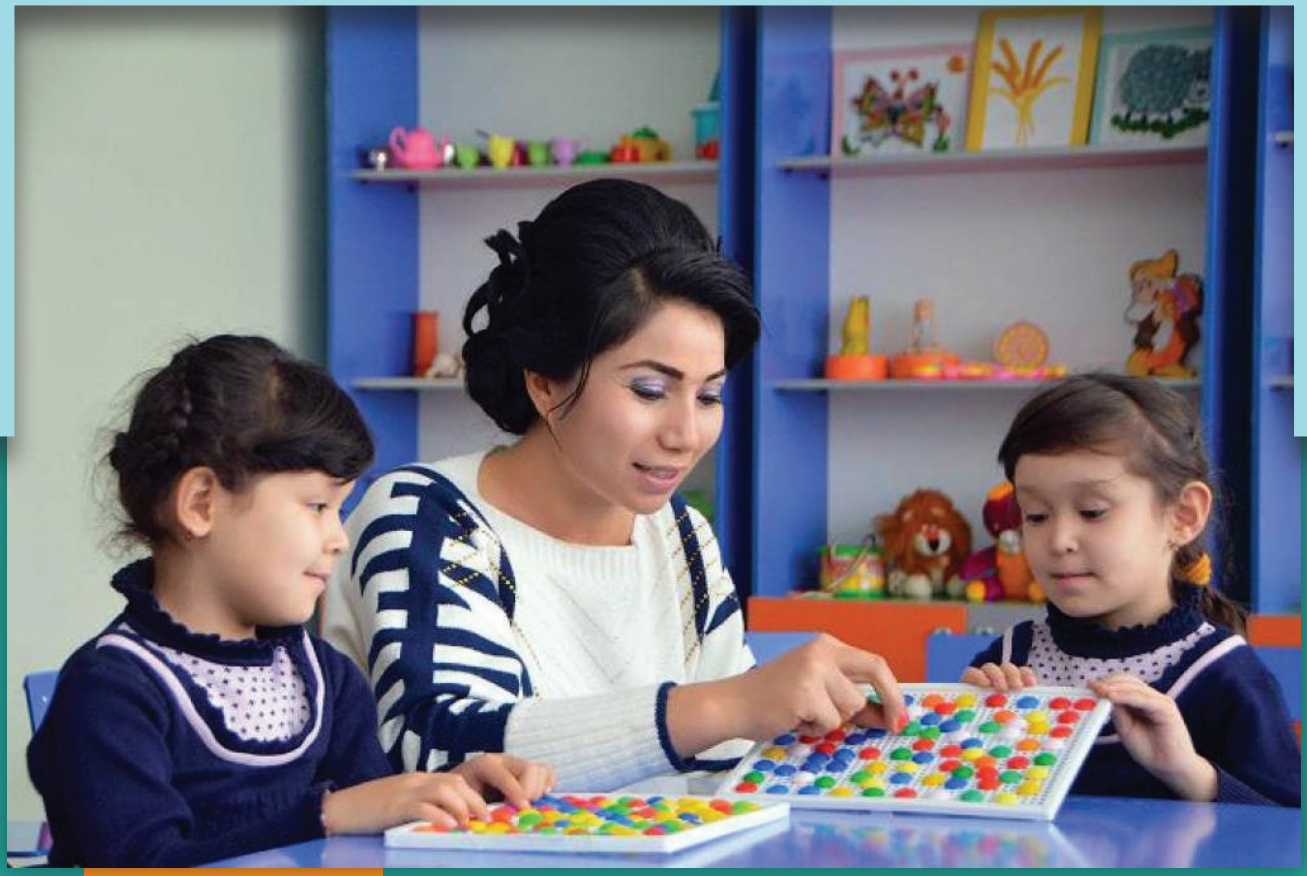
ISSN: 3060-4613

O'zbekiston Milliy Pedagogika Universiteti

№11(1)
2026

13.00.00 Pedagogika fanlari
13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar böyiça)
13.00.03 Maxsus pedagogika
13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport maşğulotlari nazariyasi va metodikasi
13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohalari va bosqiçlari böyiça)
13.00.07 Ta'limda menejment
13.00.08 Maktabgaça ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
07.00.00 Tarix fanlari
19.00.00 Psixologiya fanlari
01.00.00 Fizika-matematika fanlari
02.00.00 Kimyo fanlari
03.00.00 Biologiya fanlari
09.00.00 Falsafa fanlari
10.00.00 Filologiya fanlari
11.00.00 Geografiya fanlari

MAKTABGAÇA VA MAKTAB TA'LİMİ

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslaşgan ilmiy jurnal

MAKTABGAÇA VA MAKTAB TA'LİMİ

Elektron naşr. 296 sahifa,
2-oktyabr, 2026-yil.

BOŞ MUHARRIR:
Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

BOŞ MUHARRIR ÖRINBOSARI:
Aşurov Ramzidin Ramazonoviç – Psixologiya fanlari böyiça falsafa doktori (Phd), dotsent

TAHRIRIYAT KENGAŞI A'ZOLARI
Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Şoumarov Ğ.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirğizboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Karimova E.G. – Sotsiologiya fanlari nomzodi, dotsent
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Şaripov Ş.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Şermuhammadov B.Ş. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qöldoşev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozoğiston)
Rejep Özyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Wookyu Ça – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
Abdullayeva N. Ş. – Pedagogika fanlari doktori (DSc), professor
Doniyorov S. M. – "Yangi Özbekiston" va "Pravda Vostoka" gazetalari tahririyati DM boş muharriri, Özbekiston Respublikasida xizmat körsatgan jurnalist, filologiya fanlari böyiça falsafa doktori (PhD), dotsent
Ğafurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)
Şomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari böyiça falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Raxmonova Z. A. – filologiya fanlari böyiça falsafa doktori (PhD)
Nematov Ş.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Sayimova D. K. – texnika fanlari bo'yiça falsafa doktori (PhD)
Yuldaşeva F.I. – pedagogika fanlari böyiça falsafa doktori (PhD),dotsent
Yuldaşeva D.B. – filologiya fanlari böyiça falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toşkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Panjiyev M. A. – Qaşqadaryo viloyati Maktabgaça va maktab ta'limi boşqarmasi boşliğining birinçi örinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bölimining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari böyiça falsafa doktori (PhD)
Vaxobov Anvar Abdusattor öğli – Pedagogika fanlari böyiça falsafa doktori, dotsent

Muassis: "Tadbirkor va işbilarmon" MÇJ
Hamkorlarimiz: Özbekiston Respublikasi Ta'lim va ilm-fan vazirligi, Özbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:
Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:
Aşurov Ramzidin Ramazonoviç – Doctor of Philosophy (PhD) in Psyçology, Associate Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:
Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician
Şoumarov Ğ. B. – Doctor of Psyçological Sciences, Academician
Qirğizboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor
Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Persçool and Sçool Education of the Republic of Uzbekistan
Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Şaripov Ş.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Şermuhammadov B.Ş. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor
Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor
Koldoşev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor
Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor
Ismagilova F.S. – Doctor of Psyçological Sciences, Professor (Russia)
Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psyçological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)
Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)
Rejep Özyurek – Doctor of Psyçological Sciences, Professor (Turkey)
Wookyu Ça – President of the National University of Education, Korea (South Korea)
Polonnikov A.A. – Candidate of Psyçological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)
Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor
Abdullayeva N. Ş. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Professor
Doniyorov S. M. – Editor-in-Çief of the DM Editorial Office of the newspapers "Yangi Özbekiston" and "Pravda Vostoka", Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Doctor of Philosophy (PhD) in Philology, Associate Professor
Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)
Şomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor
Jalilova S.X. – Candidate of Psyçological Sciences (PhD), Associate Professor
Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psyçological Sciences (PhD), Associate Professor
Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service
Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor
Rakhmonova Z.A. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor
Nematov Ş.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)
Sayimova D. K. – Doctor of Philosophy (PhD) in Teçnical Sciences
Yuldaşeva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor
Yuldaşeva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor
Tangriyev A.T. – is a professor of Taşkent State University of Economics
Aşurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psyçology, Associate Professor
Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Presçool and Sçool Education of the Kaşkadarya Region
Khudaiberganov N. A. – Senior Researçer of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences
Vakhobov Anvar Abdusattor oglu – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Associate Professor

"Maktabgaça va maktab ta'limi" jurnali Özbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari böyiça falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni çop etiş uçun milliy ilmiy naşrlar röyxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari böyiça: OAK Kengaşi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

• Ekspert kengaşi (29.10.2024-y., №10)

• Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari böyiça: Toşkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

• Ekspert kengaşi (25.05.2025-y., №10)

• Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

"Maktabgaça va maktab ta'limi" jurnali

26.09.2023-yildan

Özbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan **№C-5669363** reyestr raqami tartibi böyiça röyxatdan ötkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

MUNDARIJA

Ta'lim jarayonida deontologik tamoyillar asosida nizolarni boşqariş 10
Mirzayeva Faroxat Odiljonovna

Sun'iy intellekt asosida maktab öquvçilarining matematik xatolarini diagnostika qiliş va individual tavsiyalar şakllantirişning gibrid adaptiv modeli 15
Abdullayeva Nazokat Isayevna, Abdurazzoqova Zebuniso Tolmas qizi

Harbiy xizmatçilarning pedagogik mahoratini oşirişning ilmiy-metodik asoslari 21
Yadgarov Ravşan Ergaşeviç

Inklyuziv ta'limda logopedik texnologiyalardan foydalaniş metodikasi 27
Ikramova Dilafruz Furqat qizi, Ilhomova Malikaxon Dilşod qizi

Faoliyat markazlari vositasida maktabgaça yoşdagi bolalarning raqamli savodxonligini şakllantiriş metodikasi 30
Jo'rayeva Gulira'no Nazirjon qizi

Bölajak tasviriy san'at öqituvçilarining kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirişda an'anaviy naqqoşlik san'atining pedagogik imkoniyatlari 36
Rözmetov Quvondiq Şanazaroviç

Pedagogik hamkorlik asosida ösmir yoşdagi öquvçilarda ijtimoiy voqelikka sezgirlikni tarbiyalaş mexanizmlari 42
Bazarova Gulnoza Ziyodulla qizi

Talabalarning ijtimoiy-emotsional kompetensiyalarini jismoniy madaniyat vositasida rivojlantiriş metodikasini takomillaştiriş 47
Imomov Asliddin Abdurazoqoviç

Harakatli öyinlar yordamida boşlanğiç sinf öquvçilarining harakat faolligini oşiriş usullari 51
Ernazarova Ziyoda Erkin qizi

Sun'iy intellektning inson fikrlaş qobiliyatiga ta'siri: intellektual rivojlaniş uçun imkoniyatlar va tafakkur zaiflaşuvi xavfi 55
Tölaganov Abdumalik Abdiraximoviç

Jadidçilik harakatining vujudga kelişining ijtimoiy-tarixiy şart-şaroitlari 60
Nişonov Muhammad Bahodir öğli, Pulatov Şerdor Nematjonoviç

Maktabgaça ta'lim taşkilotlari direktorlarining kasbiy kompetentligini rivojlantirişning nazariy-metodologik asoslari 66
A'zamova Malohat Nadjimovna

Söz yasalişi, morfologiya va sintaksisning özига xos xususiyatlari 70
Bobojanov Şaripboy Xudoşukiroviç

Inklyuziv ta'limda diskriminatsiyani oldini oliş va ularni psixologik qöllab quvvatlaş tamoyillari 74
Bozorova Muxlisa

Neyro logopediya va biometriya 78
Foiqova Diyora Anvar qizi

Bölajak öqituvçilarning metakognitiv faoliyatini rivojlantirişda refleksiv topşiriqlardan foydalaniş 83
Ibrohimova Şahlo Umarali qizi

3–4-sinf öquvçilarining badiiy asarlar öqişga qiziqişini oşirişning metod, şakl va vositalari 88
Rasulova Zohida Sindorovna

Raqamli ta'lim muhitida kasbiy-refleksiv kompetensiyalarni rivojlantirişning metodik tizimini integratsiyalaş 92
Talabova Dilrabo Tolibova

Informatika va uni öqitiş metodikasi fanini öqitişda adaptiv öquv dasturlari va virtual laboratoriyalardan foydalanişning metodik tizimi 98
Xomidov Zohidjon Adhamjon öğli

Развитие профессиональной компетентности будущих педагогов в условиях цифровизации образования 104
Шаланков Константин Константинович

Pedagogik loyihalaştiriş orqali öquvçilarning şaxsiy va ijtimoiy rivojlanişini ta'minlaş 109
Abdullayev Muxammadimin Egamberdiyeviç, Nazarova Nilufar Ismailovna

Dual ta'lim va refleksiv kompetensiya: pedagog kasbiy rivojlanişining yangi imkoniyatlari 113
S. R. Mansurova

Bixevioristik yondaşuv futurologik könikmalarni rivojlantiruvçi pedagogik va psixologik omil sifatida 118
Nişonov Nodir Alimjanoviç

Linguoculturological Features of the Concept "Respect And Esteem" in English and Uzbek Cultures 121
Naimova Dildora Kaxramonovna

Klasterli yondaşuv asosida bölajak pedagoglarning forsayt kompetensiyasini rivojlantiriş 125
Sotbarov Atabek Asilbek öğli

Nizolar paydo bölişining psixologik omillari 132
Olimov Saydullo Soxobjonoviç

Matematikadan milliy öquv dasturi loyihasi mazmuni haqida 141
Djumayev Mamanazar Irgaşeviç

Professional Requirements for Prospective English Language Teachers in Teaching Writing to Students With Special Educational Needs 149
D. X. Saydazimova

"Bilingval öquv muhiti" va "kreativ modellaştiriş" tuşunçalarining mazmuni va özaro boğliqligi 154
Djabbarova Feruza Odilovna

Texnologiya darslarida sun'iy intellekt vositalari orqali öquvçilarning ijodiy fikrlaş qobiliyatini rivojlantiriş imkoniyatlari 161
Raxmatov A'zam Aşur öğli, Tursunova Sevara Jamşid qizi

Autistik spektr buzilişli bolalarning luğat boyligini rivojlantiriş va muloqot ko'nikmalarini şakllantiriş metodikasi 165
Tuxtayeva Maxfirat

Maktabgaça tayyorlov yoşdagi bolalarga ekologik ta'lim-tarbiya berişda innovatsion ta'lim texnologiyalaridan foydalaniş yöllari, şakl va vositalari 170
O'razova Maqsuda Şuhratning qizi

Raqamli hamkorlikda refleksiya va muqobil yeçimlarni yaratişning metodik imkoniyatlari 175
Yusupov Muxtorbek Roximoviç

Multimodal ta'lim texnologiyalari asosida pedagogik kadrlarni tayyorlaşning integrativ ilmiy-metodik tizimi 179
Sultonova Zaxro Baxtiyor qizi

Sun'iy intellekt vositalaridan foydalanişning maktab matematika ta'limidagi imkoniyatlari va çeklovlari 186
Almuratov Shavkat Narpulatovich, Turdiqulova Xulkaroy Anvarovna, Yuldasheva Aziza Azamat qizi, Razzoqova Mahliyo Naimjonovna

Qalbing orom olar maqom eşitsang: özbek milliy mumtoz musiqa san'atining falsafiy, psixo-emotsional va ilmiy-akustik asoslari 192
Ergashxonov Baxodirxon Toxirxon o'g'li

Milliy qadriyatlar asosida bolalarning ijtimoiy moslaşuvini ta'minlaşda maktabgaça ta'lim taşkiloti va oila hamkorligi 197
I. N. Hasanova, Boymirzayeva Nodira Maxmudjon qizi

Maktabgaça ta'lim samaradorligini oşirişda Mariya Montessori va Reggio metodikalari 199
Maxmudova Zulfiya, Hoshimova Dilnoza

Boşlanğiç sinf öquvçilarida fazoviy tasavvurlarni konstruktiv faoliyat vositasida rivojlantiriş 202
Dehqonova Mahliyo Şuhrat qizi, Bakirova Şahlo Muxtor qizi

Zamonaviy oilada rollar taqsimotining ijtimoiy-psixologik omillari 207
Majidov Jasur Baxtiyaroviç

Ösmirlik davrida tolerantlikning psixologik tuzilmasi va emotsional-irodaviy determinantlari 212
Qozoqova Intizor Ismoyiljonovna

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

Bölajak boşlanğiç sinf öqituvçilarida gender stereotiplariga nisbatan tanqidiy tafakkurni rivojlantiriş metodikasini takomillaştiriş 217
Xolmatova Zulfiya Tillavoldiyevna

Boşlanğiç ta'lim jarayonida steam ta'lim texnologiyalarini qöllaş orqali öquvçilarning kreativ fikrlaşini rivojlantiriş metodikasi 221
Djumayeva Zoxidaxon Muxammadjonovna, Aliyeva Navrözbibi Abdijalilovna

Oila va maktabgaça ta'lim taşkiloti hamkorligining pedagogik asoslari 225
Iminova Dilnoza Nasirovna

Kreativ yondaşuv asosida bölajak ingliz tili öqituvçilarining lingvometodik kompetensiyalarini rivojlantiriş metodikasini takomillaştiriş 228
Yuldaşeva Umida Maxmudovna

Boşlanğiç ta'lim jarayoniga antropologik yondaşuv asosida öquvçilarni intellektual rivojlantiriş metodikasini takomillaştiriş 232
Oltiboyeva Kamola Şarofjon qizi

Инновационный подход к методам выразительного чтения в современном образовательном процессе Ташкентский университет гуманитарных наук 236
Пулатов Фуркат Тухтамуродович

Umumta'lim maktablarida iqtidorli öquvçilarni aniqlaş va ular bilan işlaş yöllari: jahon tajribasi tahlili 243
Zaynitdinova Masuda Abdukadirovna

Возможности "SMART"-технологий в образовании детей с ограниченными возможностями 250
Абдухоликова М. Б.

Inklyuziv ta'lim şaroitida koxlear implantli bolalarning eşituv-nutqiy faoliyatini taşkil etişning pedagogik şart-şaroitlari va metodik modeli 256
Mirzayeva Umidaxon Inamovna

Nemis tilida yozma nutq könikmalarini rivojlantirişning zamonaviy pedagogik usullari 261
Turamurodova Sevinç Anvarovna

Maktabgaça yoşdagi bolalarning kommunikativ kompetensiyasini rivojlantirişda tarbiyaçining pedagogik mahorati va interfaol öyinlarning özaro uyğunligi 264
Kamoldinova Muazzam Avazbek qizi

Maktabgaça ta'lim tizimida kadrlar malakasini oşiriş sifatiga ta'sir etuvçi taşkiliy-pedagogik va ijtimoiy-psixologik omillar 270
Raximova Shaxlo Baxtiyorovna

Bölajak tarbiyaçilarni maktabgaça ta'lim taşkilotlarida bolalarni jismoniy tarbiyalaşga tayyorlaşning pedagogik şart-şaroitlari 276
Ibraximov Sanjar Urunbayeviç

Voyaga yetmaganlar bilan professional muloqot jarayonida emotsional intellektning ahamiyati 282
Raxmanova Dilnoza Farmanovna

Katta guruh tarbiyalanuvçilarining STEAM ta'lim texnologiyasi asosida nutqiy komptensiyasini şakllantiriş metodikasi 286
Tairova Madinabonu Baxtiyarovna, Sohobova Oyşaxon Asatillo qizi

Şifoxona şaroitida uzoq muddat davolanayotgan bolalarga ta'lim berişning pedagogik xususiyatlari va usullari 291
Vorisova Zuhra Raufovna

OILA VA MAKTABGAÇA TA'LIM TAŞKILOTI HAMKORLIGINING PEDAGOGIK ASOSLARI

Iminova Dilnoza Nasirovna
Andijon davlat pedagogika instituti
Maktabgaça ta'lim kafedrasi assistent öqituvçisi
p.f.f.d. (PhD)

Annotatsiya: Mazkur maqolada oila va maktabgaça ta'lim taşkiloti hamkorligining pedagogik asoslari, uning bola şaxsini har tomonlama rivojlantirişdagi örni va ahamiyati yoritilgan. Şuningdek, oilaviy tarbiya va maktabgaça ta'lim jarayonining özaro uzviyligi, ota-onalar bilan samarali hamkorlikni taşkil etişning pedagogik şart-şaroitlari, tarbiyaçining kasbiy kompetentligi hamda hamkorlikka asoslangan ta'lim-tarbiya muhitini şakllantiriş masalalari tahlil qilingan. Maqolada ota-onalarni ta'lim-tarbiya jarayoniga faol jalb etiş, özaro işonç, hurmat va teng şeriklik tamoyillari asosida hamkorlikni yölga qöyişning ahamiyatiga alohida e'tibor qaratilgan. Şuningdek, maktabgaça ta'lim taşkiloti va oilaning yagona pedagogik yondaşuvi orqali bolalarning jismoniy, intellektual, nutqiy, ijtimoiy-emotsional va ijodiy rivojlanişini qöllab-quvvatlaş imkoniyatlari oçib berilgan.

Kalit sözlar: oila, maktabgaça ta'lim taşkiloti, pedagogik hamkorlik, oilaviy tarbiya, ota-onalar bilan hamkorlik, bola şaxsi, tarbiyaçi, pedagogik kompetentlik, ijtimoiy-emotsional rivojlaniş, yagona tarbiyaviy muhit.

Abstract: This article explores the pedagogical foundations of cooperation between families and preschool educational organizations, highlighting their role and importance in the holistic development of children. It examines the relationship between family upbringing and the educational process in preschool settings, the pedagogical conditions for effective parental engagement, teachers' professional competence, and the development of a unified educational environment based on cooperation. Particular attention is given to involving parents actively in the educational process and establishing partnerships founded on mutual trust, respect, and equality. The article also discusses opportunities to support children's physical, intellectual, speech, social-emotional, and creative development through coordinated educational and upbringing approaches implemented by families and preschool educational organizations.

Key words: family, preschool educational organization, pedagogical cooperation, family upbringing, parental engagement, child development, preschool teacher, pedagogical competence, social-emotional development, unified educational environment.

Аннотация: В статье освещаются педагогические основы сотрудничества семьи и дошкольной образовательной организации, а также его роль и значение во всестороннем развитии личности ребёнка. Анализируются взаимосвязь семейного воспитания и образовательного процесса в дошкольной организации, педагогические условия эффективного взаимодействия с родителями, профессиональная компетентность воспитателя и формирование единой образовательной и воспитательной среды на основе сотрудничества. Особое внимание уделяется активному вовлечению родителей в образовательный процесс, организации взаимодействия на принципах взаимного доверия, уважения и равноправного партнёрства. Кроме того, раскрываются возможности поддержки физического, интеллектуального, речевого, социально-эмоционального и творческого развития детей посредством согласованных педагогических подходов семьи и дошкольной образовательной организации.

Ключевые слова: семья, дошкольная образовательная организация, педагогическое сотрудничество, семейное воспитание, взаимодействие с родителями, личность ребёнка, воспитатель, педагогическая компетентность, социально-эмоциональное развитие, единая воспитательная среда.

KIRIŞ

Maktabgaça ta'lim taşkiloti va oila hamkorligi bolaning har tomonlama rivojlanişini ta'minlaşga qaratilgan yagona pedagogik jarayonning muhim tarkibiy qismidir. Bola tarbiyasi faqat maktabgaça ta'lim taşkilotining yoki oilaning vazifasi emas, balki uşbu ikki muhim ijtimoiy institutning özaro hamkorligini talab qiladigan murakkab jarayondir. Bola dastlabki ijtimoiy tajribani oilada egallaydi, maktabgaça ta'lim taşkilotida esa bu tajriba pedagogik jihatdan boyitiladi, tizimlaştiriladi va rivojlantiriladi. Şu sababli tarbiyaçi va ota-onalar örtasi-

dagi hamkorlik bolaning şaxsiy, jismoniy, intellektual, nutqiy, ijtimoiy-emotsional va ijodiy rivojlanişini qöllab-quvvatlaşga xizmat qilişi lozim [1].

Maktabgaça ta'lim taşkilotlarida ota-onalarning iştiroki bolalar tarbiyasi uçun ham juda yaxşi natija olib keladi. Bola tarbiyasida oilaning örni beqiyos. Oila bolaga qattiq ta'sir körsatadi, uni atrofdagi hayotga moslaydi. Jamiyatda esa tarbiya faqat ota-onaning şaxsiy işigina bölib qolmasdan, balki ularning ijtimoiy burçi hamdir. Ota-onalarni taşkiliy işlarga jalb etiş, masalan, yumşoq öyinçoq tayyorlaş, suv va qum bilan öynaş uçun öyinçoqlar yasaş, maydonçalarni kökalamzorlaştiriş uçun jihozlar tayyorlaş muhim tadbirlardir. Bunday tanlovlar tarbiyaçining yillik iş rejasida öz aksini topgan bölişi kerak. Tanlov şartlarini umumiy ota-onalar yiğiliş-larida muhokama qiliş va ma'qullab oliş kerak. Faol iştirokçi ota-onalarga taşakkurnoma e'lon qiliş, bu borada buvi-yu bobolarning ham maslahatlariga quloq tutmoq lozim.[1]

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR ŞARHI

Oila va maktabgaça ta'lim taşkiloti örtasidagi pedagogik hamkorlik masalasi mahalliy va xorijiy olimlar tomonidan keng örganilgan. Bolaning har tomonlama rivojlanişi, ijtimoiy muhitga moslaşuvi, axloqiy fazilatlari va mustaqil fikrlaş könikmalarining şakllanişi oila hamda ta'lim taşkiloti örtasidagi samarali hamkorlikka boğliqdir.

Özbek pedagogik tafakkurining yirik namoyandasi Abdulla Avloniy "Turkiy guliston yoxud axloq" asarida bola tarbiyasida oila, pedagog va jamiyatning mas'uliyatini alohida ta'kidlaydi. Uning qaraşlariga köra, tarbiya şaxs kamolotining muhim şarti bölib, ota-onalar va ta'lim muassasalarining özaro hamkorligini talab etadi.

Amerikalik olima Joys Epshteyn (Joyce L. Epstein) oila, ta'lim muassasasi va jamoatçilik hamkorligining oltita asosiy yönalişini işlab çiqqan. Ular ota-onalik faoliyatini qöllab-quvvatlaş, muloqot, köngilli iştirok, uyda örganiş, qarorlar qabul qilişda qatnaşiş hamda jamoatçilik bilan hamkorlikdan iborat. Mazkur model ota-onalarni ta'lim-tarbiya jarayonining faol iştirokçisiga aylantirişga xizmat qiladi.

I. Groşeva, L. Yestafyeva, D. Maxmudova va boşqa mualliflar tomonidan tayyorlangan "Ilk qadam" davlat öquv dasturida bolaning individual rivojlanişini qöllab-quvvatlaş, ota-onalar bilan özaro hurmat va teng şeriklik asosida işlaş muhim pedagogik vazifa sifatida belgilangan. Dasturda oila va maktabgaça ta'lim taşkiloti örtasidagi hamkorlik bolaning jismoniy, intellektual, nutqiy, ijtimoiy-emotsional va ijodiy rivojlanişini ta'minlaşning muhim şarti sifatida qaraladi.

Ş. A. Sodiqovaning "Maktabgaça pedagogika" darsligida maktabgaça yoşdagi bolalarni tarbiyalaş va rivojlantirişning nazariy asoslari yoritilgan. Mazkur ilmiy-metodik qaraşlar bolaning individual xususiyatlarini hisobga olgan holda ta'lim-tarbiya jarayonini taşkil etişda muhim ahamiyatga ega.

Şunday qilib, örganilgan ilmiy manbalar oila va maktabgaça ta'lim taşkiloti hamkorligining samaradorligi ota-onalarning pedagogik savodxonligi, tarbiyaçining kasbiy kompetentligi, özaro işonç, hurmat va yagona tarbiyaviy yondaşuvga boğliq ekanligini körsatadi. Hamkorlikni tizimli taşkil etiş bolaning har tomonlama rivojlanişi uçun qulay pedagogik muhit yaratişga xizmat qiladi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Bilamizki, bola tarbiyasi ota-onalar uçun doim murakkab, özига xos past-balandliklarga ega pedagogik-psixologik jarayondir. Tarbiyaning eng ta'sirli va unumli yöli - ota-onalarning bola tarbiyasiga oid bilim va könikmalarni örnida qöllay olişidir. Agar ota-onalar bola tarbiyasi, bolalarning jamiyatga va hayotga ijtimoiy moslaşuvi, maktabga tayyorlanişi böyiça muayyan tajribaga ega bölsalar-da, pedagogik maqomga ega tarbiyaçilar bola şaxsining şakllanişi, tarbiyasi, özига va yoşiga xos xususiyatlari haqida ilmiy, nazariy va amaliy bilimlarga ega bölişlari ham kerak.[2]

Oilaviy tarbiya bilan boğliq masalalarni samarali hal etişda ota-onalarning pedagogik madaniyatini rivojlantiriş, ularning tarbiya qonuniyatlariga oid bilimlarini boyitiş, zamonaviy pedagogik yutuqlar bilan muntazam taniştirib boriş hamda farzand tarbiyasida qöllaniladigan metodlar yuzasidan amaliy tavsiyalar beriş muhim ahamiyat kasb etadi. Şuningdek, ota-onalarning bolalar rivojlanişiga ijobiy ta'sir körsatuvçi faoliyatlarda iştirok etişini qöllab-quvvatlaş maqsadga muvofiqdir.

Pedagogik qaraşlarda tarbiya jarayonini samarali taşkil etişning muhim şartlaridan biri sifatida ota-onalarning pedagogik savodxonligiga alohida e'tibor qaratiladi. Jumladan, Abdulla Avloniy özining "Turkiy guliston yoxud axloq" asarida oila va ta'lim muassasasining tarbiyaviy mas'uliyatini yoritib, farzand tarbiyasida ota-onalarning bilim va tayyorgarligi muhimligini ta'kidlaydi. Muallifning qaraşlaridan kelib çiqib, ota-onalarning pedagogik bilimlarini muntazam boyitib boriş bola tarbiyasining samaradorligini oşirişga xizmat qilişi mumkin, degan xulosaga keliş mumkin [3].

1 M.Rahimova Maktabgaça ta'lim taşkilotlari tarbiyaçilari va oila bilan hamkorlik işlarini taşkil etiş texnologiyalarini takomillaştiriş. Dissertasiya Andijon – 2026

2 AbduraxmonovA S Ş Pedagogik amaliyot vositasida talabalarni ota-onalar bilan hamkorlik qilişga tayyorlaş mexanizmlari dissertatsiya işi Andijon 2026

Şu nuqtayi nazardan, oila hayotini tarbiyaviy jihatdan samarali taşkil etişda pedagoglar, psixologlar, öqituvçilar, tarbiyaçilar va keng jamoatçilikning ota-onalar bilan hamkorligini rivojlantiriş muhim hisoblanadi. Bunda oilalarga pedagogik va psixologik kömak körsatiş, ularning ehtiyojlariga mos maslahatlar beriş hamda tarbiyaviy bilimlarni yetkazişning zamonaviy usullaridan foydalaniş maqsadga muvofiqdir.

TAHLIL VA NATIJALAR

Maktabgaça ta'lim taşkilotlarida ota-onalar bilan hamkorlikni yölga qöyişda tarbiyaçilar muhim örin tutadi. Ular bolalarning kundalik faoliyati, rivojlanişidagi özgarişlar va individual ehtiyojlarini muntazam kuzatib boradilar. Şu asosda ota-onalarga bolalarni maktab ta'limiga tayyorlaş, soğliğini saqlaş, töğri ovqatlaniş va kun tartibini taşkil etiş kabi masalalar yuzasidan tavsiyalar beriş imkoniyatiga ega böladilar.

Zamonaviy tarbiyaçining ota-onalar bilan samarali munosabat örnatişida hamkorlik madaniyati muhim kasbiy sifatlardan biri hisoblanadi. Mazkur sifat özaro hurmat, işonç, oçiq muloqot va şaxsga yönaltirilgan pedagogik yondaşuv asosida namoyon böladi. Hamkorlik jarayonida ota-onalarning fikr va takliflarini inobatga oliş, ularning tarbiyaviy tajribasini qadrl aş hamda umumiy maqsadlar asosida faoliyat yuritiş muhimdir.

Maktabgaça ta'lim taşkiloti pedagogining kasbiy standarti uning bilimlari, könikmalari, kasbiy mahorati va faoliyatiga qöyiladigan asosiy talablarni öz içiga oladi. Bo'lajak pedagoglarning mazkur talablarni amaliy faoliyat bilan boğliq holda anglaşlari ularning kasbiy tayyorgarligini rivojlantirişga xizmat qiladi. Xususan:

1. Pedagog bolaning şaxsiga hurmat bilan yondaşib, ta'lim-tarbiya jarayonini davlat öquv dasturi tamoyillariga muvofiq taşkil etişga intilişi;
2. Fasilitator sifatida öz bilimi, könikmalari va mavjud resurslaridan samarali foydalanib, bolaning har tomonlama rivojlanişiga kömaklaşuvçi muhit yaratişi;
3. Har bir bolaning rivojlaniş xususiyatlari, his-tuyğulari, ehtiyojlari va qiziqişlarini inobatga olişi;
4. Guruhda barça bolalar özlarini qadrlangan, qobiliyatli va ta'lim jarayonining faol iştirokçisi sifatida his etişlariga imkon beruvçi inklyuziv muhitni şakllantirişi;
5. Bolalarning mustaqil harakat qilişi, öz imkoniyatlarini namoyon etişi va erişgan yutuqlaridan mamnun bölişini qöllab-quvvatlaşi, zarur hollarda ularga yordam va dalda berişi;
6. Öz kasbiy faoliyatini muntazam kuzatib, tahlil qilib va baholab boriş orqali kasbiy kompetentligini takomillaştirişga intilişi;
7. Bolalar, ota-onalar va mahalliy jamoatçilik vakillarining fikr hamda tajribalarini hurmat qilib, hamkorlikni teng şeriklik tamoyillari asosida taşkil etişi maqsadga muvofiqdir [4].

Maktabgaça ta'lim taşkiloti va oila örtasidagi hamkorlik bolaning manfaatlari va individual ehtiyojlarini hisobga olgan holda taşkil etilsa, uning samaradorligi ortişi mumkin. Bunda ota-onalarga faqat tarbiyaçi tavsiyalarini bajaruvçi sifatida emas, balki ta'lim-tarbiya jarayonining faol hamkori sifatida yondaşiş muhimdir. Pedagogning ota-onalar bilan özaro hurmat, işonç, oçiq muloqot va teng şeriklikka asoslangan munosabatlarni rivojlantirişi hamkorlik muhitini mustahkamlaşga xizmat qiladi.

Özbekiston Respublikasining "Maktabgaça ta'lim va tarbiya töğrisida"gi Qonunida maktabgaça ta'lim va tarbiya sohasidagi munosabatlarni tartibga soliş, bolalarning huquq va manfaatlarini ta'minlaş hamda ota-onalar bilan ta'lim taşkilotlarining mas'uliyatini belgilaş masalalari öz aksini topgan. Şuningdek, maktabgaça ta'lim va tarbiyaning davlat standarti hamda "Ilk qadam" davlat öquv dasturida bolaning rivojlanişini qöllab-quvvatlaşda oila bilan hamkorlik qiliş muhim yönalişlardan biri sifatida qaraladi [5].

XULOSA VA TAKLIFLAR

Maktabgaça ta'lim taşkiloti va oila hamkorligining asosiy maqsadi – bolaning soğlom, har tomonlama rivojlangan, mustaqil fikrlaydigan, ijtimoiy munosabatlarga kirişa oladigan, öz qobiliyatlarini namoyon eta oladigan şaxs sifatida şakllanişi uçun oilada va maktabgaça ta'lim taşkilotida yagona, izçil tarbiyaviy muhit yaratişdir. Mazkur maqsadga erişişda bolaning individual xususiyatlari, qiziqişlari, ehtiyojlari, rivojlaniş sur'ati va oilaviy şaroiti hisobga olinadi.

Foydalanilgan adabiyotlar röyxati:

1. Rahimova M. Maktabgaça ta'lim taşkilotlari tarbiyaçilari va oila bilan hamkorlik işlarini taşkil etiş texnologiyalarini takomillaştiriş. Dissertatsiya işi. Andijon, 2026.
2. Groşeva I., Yestafyeva L., Maxmudova D., Nabixanova Ş., Pak S., Nazarova V. G., Abdunazarova N., Isxakova M. "Ilk qadam". Maktabgaça ta'lim muassasalari uçun davlat öquv dasturi. Tö ldirilgan ikkinçi naşr. Toşkent, 2022.
3. Abduraxmonov A. S. Ş. Pedagogik amaliyot vositasida talabalarni ota-onalar bilan hamkorlik qilişga tayyorlaş mexanizmlari. Dissertatsiya işi. Andijon, 2026.
4. Sodiqova Ş. A. Maktabgaça pedagogika: darslik. Toşkent: Fan va texnologiya, 2012.

13.00.00 Pedagogika fanlari
13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta’limotlar tarixi
13.00.02 Ta’lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar böyiça)
13.00.03 Maxsus pedagogika
13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport maşğulotlari nazariyasi va metodikasi
13.00.05 Kasb-hunar ta’limi nazariyasi va metodikasi
13.00.06 Elektron ta’lim nazariyasi va metodikasi (ta’lim sohalari va bosqiçlari böyiça)
13.00.07 Ta’limda menejment
13.00.08 Maktabgaça ta’lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
07.00.00 Tarix fanlari
19.00.00 Psixologiya fanlari
01.00.00 Fizika-matematika fanlari
02.00.00 Kimyo fanlari
03.00.00 Biologiya fanlari
09.00.00 Falsafa fanlari
10.00.00 Filologiya fanlari
11.00.00 Geografiya fanlari

MAKTABGAÇA VA MAKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Aşurov
Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov
Musahhih: Alibek Zokirov
Sahifalovçi va dizayner: Iskandar Islomov

2026. №11(1)

© Materiallar köçirib bosilganda "Maktabgaça va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida körsatilişi şart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgaça va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan Özbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C–5669363 reyestr raqami tartibi böyiça röyxatdan ötkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzilimiz: Toşkent şahar, Yunusobod tumani 19-mavze, 17-uy.